

PÁL GYÖRGY
35

Blaskó Mária:
MÁRIA ÉS MÁRTA

KORDA R.T. KJADÁSA BPEST.

Előszó

A fiatal leányszívben sok kérdés háborgó. Fájt neki, hogy gyermeknek vélik, amikor már szívében nem az; nem adnak választ kérdéseire, meg nem értik. Pedig sokszor ez a háborgó leánykaszív önmagát sem érti meg.

Kihez forduljon válaszért, ki az, aki megérti őt és irányt ad életútjának?

Erre a kérdésre akar ez a rövidke történet megfelelni. Támár személyében minden kor minden leányát szeretné elvezetni Mária és Márta nyomdokain a megnyugvás és boldogság felé. Életút lehet sokféle, de vezérelv csak egy, amely minden életútra rávetíti fényét. Erre a fényre szeretné ráirányítani leányaink lelki szemeit e könyv története.

I. FEJEZET

Támár csillaga

Kelet pompájában vagyunk, tizenkilenc évszázaddal ezelőtt. Jeruzsálemtől alig egy órányira fekszik Betánia. Kies vidék, bódító illetve növényzettel, dúsan pompázó virágtengerrel. A kis házak körül virágoskertek, hol a magasszárú virágok közül alig látszanak ki a kisgyermek.

Egy ilyen virágoskertbenn áll az a nagyszemű leánygyermek, aki az alkonyeget kémleli. Sötét haja, keskeny, szép arca alig látszik ki a magasszárú virágok közül, még olyan kicsike. De máris valami különös komolyság van a szemében és korai érettség az arcvonásaiban.

Oldott megzörrennek a bokrok, és valamivel nagyobb leányka bukkan elő belőlük.

— Támár te vagy?

— Én, amint látod — felel kicsit kedvetlenül, durcásan a kérdezett.

— Mit csinálsz?

— Semmit.

— Dehogyan nem. Én tudom. Várod a csillagodat.

A kisebbik sötét arcbőre elpirul.

— Ha tudod, akkor minek kérdezed, — válaszol félig durcásan, félig szégyenkezve.

A nagyobbik fölényesen mosolyog és oktatva szól:

— Hogy lehet az írástudó leánya ilyen ostoba! Tudhatod, hogy a csillagok nem beszélnek.

— De az enyém beszél — makacskodik a kicsi.

— Nem beszél. Csak te találod ki, hogy mit mond a csillag.

— Nem igaz — felel Támár, és szenvedélyesen vágja föl a fejét. — Abban a csillagban, amit mutattam neked, az én anyám van és ő beszél nekem.

A másik azonban leinti újra oktatóan.

— A halottak Ábrahám kebelében vannak és nem a csillagokban. Tudhatnád édesapádtól.

Erre már a kisebbik nem mer felelni. Mert igaz, az apja is így magyarázta el. Az apja okos ember, törvényt magyarázó, aki a zsinagógában is beszél és tanít.

Pedig neki sokkal szebb volt úgy, ahogy kitalálta. Hogy édesanyja fölszállt a felhők közé és esténként az egyik csillagból beszélget vele, mert mással nincs, akivel beszélgessen.

Míg az anyja élt, az mindenre felelt neki. De az okos apja csak mosolyog és azt mondja: ezt te úgysem érted. És az anyja tervezgetett vele. Együtt mondták a különös meséket, hogy hogyan lesz majd. Ő, a kis Támár mondta, hogy hogyan szeretné és az édesanyja ráhagyott mindent. Az apja ilyenkor megdorgálja és azt mondja:

— Minden úgy lesz, ahogy a törvény parancsolja. A leánynak nem kell sokat kérdezgetni, csak tegye meg, amit parancsolnak neki.

Azért hát jobb a csillaggal beszélgetni, mint édesapjával, mert a csillagba beleképzeled édesanyját, aki vele ábrándozik. Támár gyermekelke csupa álom és csupa sóvárgó kérdés, Izrael kislányának pedig nem szabadna álmodozni és kérdezni...

Támárt még a barátnője sem érti meg és a többi kislány csak kineveti. Ennek az egynek mondta meg, hogy van egy csillaga, amellyel esténként elbeszélget, de lám, kár volt. Ez is csak lemosolyogja. Jobb, ha a kislány hallgat és nem mondja el a titkát senkinek, senkinek.

A felnőtteknek sem és a barátnőjének sem.

Amíg ezeket átgondolja, megnedvesedik a szeme. A másik megsajnálja és végigsimít bodros, sötét haján.

— No ne sírj Támár. Holnap átjövök hozzád játszani.

Támár letörli könnyét, bólínt és mosolyogni próbál. De nem szívből. Most már tetteti magát, mert megtanulta, hogy nem kell az emberek előtt mindig mutatni, amit a szívünk érez.

— Jó, — felel erőltetett vidámsággal. — Holnap játszani fogunk.

Az idősebbik elszalad, Támár pedig tovább áll és várja a csillagát. De akkor váratlanul másra lesz figyelmes.

A kerítés előtt két serdülő leány halad. Mind a kettő szép, de különösen az egyik. Az ajka tűzpiros, az arca rózsabimbó, szemében tűz lobog, a pillantása nyugtalan. Támár jól ismeri őket, hisz közeli rokonok. Meghalt anyjának unokatestvérei, akik egészen árvák, de van egy jószágos, idős bátyjuk, Lázár, aki gondoskodik róluk. Jómódúak és szép házban laknak, közel Támárékhoz. Támár szereti őket, a dolgos, komoly Mártát és a mindig vidám, dalos ajkú Máriaát. De szereti Lázárt is, aki nem olyan tudós ember, mint az ő édesapja, de annál melegebb

szívü. Ha odamegy, ölébe veszi és elbeszélget vele. Nagyon hasonlít a meghalt édesanyjához.

— Márta! Mária! — kiált a két tovasiető alak után a gyermek.

Márta csak meglassítja lépteit, odaint, de továbbhalad. Mária azonban visszaszalad és a kerítésen át megcsókolja a kislányt.

— Mit akarsz kis Támár?

— Mikor mehetek hozzád?

— Akár holnap is. Fogunk táncolni és énekelni.

Márta korholva szól vissza:

— Mária, mit beszélsz táncról a gyermeknek! Siess, mert ránk sötétedik és ilyenkor Izrael leánya nem lehet házon kívül.

A másik megrántja a vállát.

— Ah, bánom is én!

— Ne tanítsd rosszra a gyermeket! — feddi még komorabban a másik.

— Neki nem rossz az, ha látja, hogy szeretik, — torkolja le Mária.

Márta visszalép és karonfogva testvérét, erőszakkal vonja magával. Mária azért is kacag és csókot dob vissza a kislánynak.

— Holnap táncolunk kis Támár! — kiáltja mégégyyszer vissza.

Támár nagy gyermekszemei elgondolkozva néznek a távozók után. Közben az alkonycsillag felragyog az égen. A kislány arra fordítja felhevült arcát és suttog a csillaghoz.

— Anyám, ha mégis ott vagy a csillagban, kérlek, mondd meg nekem, hogyan szeretsz te engem? Olyan legyek, mint Márta, vagy olyan mint Mária?

Nem magyarázza a kérdést, de az Isten, akit ők még Jehovának hívnak, tudja, hogy mi forr a kislány szívében. Neki tetszik Mária, akiben szenvedélyes szeretet lobog, és ez a szeretet gátakat áttörve csordul ki mindenhová, bele az ő kicsi szívébe is. És ez a szeretet kacag és dalol, és tetszik a kis Támárnak nagyon, nagyon, de tudja róla az édesapjától, hogy ez a dalos ajkú, szerető szívű Mária rossz, mindig engedetlen, és bátyja meg nővére féltik, hogy nem jó vége lesz.

Mártát pedig dicséri mindenki, az ő tudós édesapja is. Komoly, szorgalmas, dolgos és kötelességtudó. A törvényt megtartja betűről betűre. Izrael leányának ilyennek kell lenni.

De a kis Támár szívéhez Márta mégsem tud közel férközni, mert valami benne olyan nagyon hideg. Szeretne olyan lenni, mint Mária,

de az apja azt mondja, hogy olyannak kell lennie, amilyen rokonuk: Márta. Milyen legyen hát? Mire törekedjék?

Hiába kérdi a csillagot, nem kap feleletet.

Csak az apja komoly hangját hallja a házból:

— Támár gyere, az esti csillag fölkelt, imádkoznunk kell!

II. FEJEZET

A titokzatos valami

Egy évvel később újra ott látjuk Támárt a virágok között. Még mindig félig gyermek, karcú és törékeny, de arca még komolyabb, még érettebb a szeme pillantása.

Most nem az égboltot lesi, hanem kikémelel az útra. Valaki közeledik. Ringó járásáról, sudár szép alakjáról megismeri. Rokona, Mária.

A gyermek megzörgeti a bokrot. A leány észreveszi a jelt, megáll és figyelve körülnéz. Sehol senki. Odamerészkedik a kerítéshez. A bszélgetés suttozva folyik.

— Ugye, hogy eltiltottak tőlem? — kérdi súgva Mária.

— Igen — felel a kislány szomorúan. — Az apám azt mondta, hogy nem szabad veled addig szóbaállnom, míg meg nem javulsz.

— Már pedig én sose javulok meg! — mondja dacosan a leány. Azután lágyabban

teszi hozzá: — És te, kis Támár, mégis szóba-állsz velem?

— Igen, mert — felel félénken a gyermek — mert én szeretlek téged.

Most Mária szenvedélyes, dacos arca is elkomolyodik.

— Akkor te jobban szeretsz engem, mint a nővérem. Mert Márta nem szól hozzám.

— Ó ne hidd, Mária! — tiltakozik élénken Támár. — Én tudom, hogy Márta szeret téged. Úgy sírt előttem és atyám előtt! Azt mondja, szíve majd megszakad, hogy nem szólhat hozzád, de nem tehet másképp. Megtiltotta a rabi és ezért Lázár is, hogy ...

A kislány zavartan akad meg, de a másik fájdalmas gúnnyal kíségeti.

— Hogy el ne rontsalak, ugye?

— Igen — vallja be Támár halkán. — És Márta engedelmeskedik, mert ő nagyon jó és azt mondja, a parancsot megszegni bűn.

— Akkor most te is vétkezel, kis Támár. Megszegeled a parancsot.

— Igen — vallja be kicsit megszeppenve a leányka, de csak az ajka mondja, a szíve nem érzi. Máskor a szíve is érzi, ha valami rosszát tesz, de most nem tudja átérezni, hogy a

Jehova azért haragudjon, mert ő megsajnálta a szegény Máriát, akire haragszik mindenki.

Egy pillanatnyi csend után szelíden szólal meg Mária.

— Nem akarlak elrontani kis Támár. Jobb, ha elbúcsúzunk. Neked most megmondom, mert olyan jó voltál hozzám: elmegyek egészen.

— Hová? — rémül el Támár. — Messze?

— Közel és mégis messze. Olyan közel, hogy ha Jeruzsálembe feljöttök, talán láttok is majd, és mégis olyan messze, mintha egy világ volna közöttünk.

— Hogy érted ezt?

— Elmegyek más világba. Ahol öröm van, kacagás, tánc, boldogság és mámor. Ahol nincs mindig törvény és parancs, ahol lehet szeretni, szeretni, szeretni, úgy, ahogy én akarok!

Az arca kipirult, a szemében szenvedélyes tűz lobogott és önkénytelen széttárta karjait. Támár szeme ámult-kerekre nyíltan csodálkozott reá és szíve csak ezt a szót fogta föl:

— Szeretni, szeretni, szeretni!

Nem értette, de megérezte, hogy különös szeretni vágyás ég és lobog a leányban, nem olyan, amit a törvény betűi közé lehet beleszorítani.

Megrémült tőle és mégis gyönyörködött benne. Szeretett volna elmenekülni és mégis vele menni.

— De hát hová mész? — dadogta végre.

— Oda, ahol szép lehetek és táncolhatok és szerethetek, ahogy nekem jól esik. És engem is szeretni és csodálni fognak sokan, nagyon sokan. Nem csak az, akít majd a törvény és a család kijelöl, hogy eljegyezzen. Nem, ez nem kell nekem! Engem szeretni fog mindenki, még a szadduceus és a samariai* meg a római is, és lábaim elé szórják virágaikat.

Az írástudó leánya ezt már megértette.

Szívére szorította kezét és majdnem föl-sikoltott:

— Jehovára! Csak nem akarsz a pogányok közé menni?!

Ez volt a legszörnyűbb bűn Izraelben. Aki az Izrael országát bitorló rómaiakkal barátkozott, vagy csak érintkezett is, mint a szadduceusok, a hitetlen zsidók tették, azokat kiközösítette

* Izrael gyűlölte zsarnokait, a rómaiakat, akikkel nem érintkeztek, mert „tisztátalan” pogányok voltak. A samariaiak Szamaria országrészben pogányokkal keveredett zsidók voltak. Ezeket is megvetették, épp úgy, mint a szadduceusokat, akik művelt, de hitben kételkedő, rómaiakkal barátkozó zsidók voltak.

maguk közül Izrael minden igaz híve. És most már azt is megértette a koraérett gyermek, hogy Mária szenvedélye mámorában milyen bűn útjára akar térni.

— Ez szörnyű! — szólt és sírva fakadt. — Akkor már igazán nem beszélhetek tovább veled.

Nem kapott választ. A kívül álló leány arca keserű mosolyra torzult, de aztán megrántotta a vállát.

— Ne félj, nem rontlak tovább — szólt kicsit gúnyosan és karcsú alakja tovalibbent.

És az írástudó leánya, aki először megrémült a törvény szörnyű megszegésétől, most újra szívére hallgatott és utána kiabált a vesztébe rohanónak:

— Mária! Mária! Gyere vissza!

De már nem kapott választ. Mária nem jött vissza. A kis Támár sírva borult le virágai közé és szerencsétlenségnek érezte magát kimondhatatlanul. Aztán újra felállt és gyötrődve nézett az égre. Úszó, bodros felhők takarták el itt is, ott is a ragyogó kékséget. De Támárnak úgy tetszett, mintha fekete volna minden. Sötétben fekete.

Elvesztette azt, akit legjobban szeretett, mióta árván maradt. Rossz lett az, akit ő jónak

Támár tanácstalanul borul le a kert virágai között...

érezte, ha a többiek rossznak is mondták. És most itt marad árván, egyedül a jók között, akikben neki mégis van valami idegen.

Mi az, ami a rosszban is vonzotta őt? És mi az, ami a jóban is idegen?

Ez is egy titok, amit nem tud megérteni és nincs kit megkérdezni. És most rádöbrent arra, hogy ez az a titok, amely édesanyja halála óta végigkíséri, és amit nem tud megfejteni. Az apja is igaz ember és jó. És valami hiányzik belőle. És ez a valami benne van a bűnös Máriában, pedig az rossz. Mi az a *valami*? Ez a titok és ezt nem tudja megfejteni.

*
* *

Aznap kisírt szemekkel ült Támár atyja asztalánál. De atyja nem vette észre, mert vendég volt, akivel beszélgetett.

Az idegen érdekes dolgokat beszélt.

— A Jordán mellett különös ember járja a pusztát. Állatbőrben jár és csak gyökereket eszik. Az emberek pedig özőnlenek hozzá és hallgatják, amit prédikál.

— Mit prédikál? — kérdezte az írástudó.

— Bűnről és bűnbánatról sok mindenfélét.

Magam nem hallottam, nem tudnám elmondani. De legjobban azzal bolondítja el a népet, hogy már közöttünk él a Messiás és nemsokára meglátják őt.

— Minő badarságl — felet Támár apja fölényesen. — Mintha a király, mintha a Messiás titokban születhetett és nevelkedhetett volna mindezeidig.

És magyarázgatni kezdte az írásokból, hogy ez lehetetlen. De a jövendölésekbe belezavarodott, mert azok valóban úgy hirdették, hogy a Messiás ideje elérkezett.

Támár sokkal jobban el volt foglalva a maga bánatával és kérdéseivel, semhogy jobban odahallgatott volna a beszélőkre. Csak akkor lett figyelmes, mikor szóba került, hogy a Messiás már a földön jár. És — ahogy gyermekleánykák szokták — a világmindenség legnagyobb eseményét is a maga kis ügyére vonatkoztatta csak.

— Ha a Messiás valóban itt volna és beszélhetnék vele, ő talán megfelelné mindazokra, amiket nem tudok megérteni.

De aztán ismét másra gondolt és ágyában pihenve már eszébe sem jutott az este hallott

érdekes beszélgetés, mert csak arra gondolt, ami a saját kínzó érzése volt:

— Mi az a *titokzatos valami*, ami nem elégíti őt ki a legjobb emberek közt sem és ami viszont valahogy mégis benne van a rossz Móriában?

III. FEJEZET

A kítaszított

Betániának egyik legszebb házában lakott Lázár két nővérével.

Lázár az igazi férfiúnak példaképe volt, és nővére, Márta, ugyanúgy Izrael mintaszerű leánya. Munkás, szorgalmas, engedelmes, erkölcsiben lilomtisztá. Tudta is ezt magáról és azért volt öntudatos, azért kritizálta meg szigorúan mindazokat, akik vétettek a törvény ellen.

Hogy a mintaszerű és Mózes törvényeihez oly hűséges családban milyen szégyen és fájdalom volt a másik leánynak, Máriának viselkedése, az elképzelhető. Már serdülő korában mindenki megütközött a szép fiatal leány könnyelmű viselkedésén és szabadosságán. És mikor már a felnőtt leányok sorába lépett, akkor mégjobban megbotránkoztak rajta. Pedig sajnálták is azért, mert volt benne valami, ami mindenkit megnyer. Az a szeretettől túlfűtött

szíve, amelynek sugárát mindenki megérezte. Csak az volt a baj, hogy az a sugár parázsló tüzzé vált, szenvedéllyé fokozódott, és áttörve a gátakat, a bűn útjára vitte a leányt.

A halálos dőfést akkor mérte testvéreire, amikor villogó szemekkel odaállt Lázár elé és kijelentette:

— Tudom, hogy nem vagyok hozzátok való, hát jó, nem is maradok közöttetek.

— Mit akarsz cselekedni? — rémült el bátyja, az igaz férfiú.

— Majd meghalljátok rólam — válaszolt dacos vállrándítással a leány és otthagya fivérét.

Lázár a legszigorúbb eszközökkel próbálkozott. Nem engedte ki hugát a házból, hogy botrányt ne csináljon, és megtiltotta Mártának, hogy vele beszéljen. Azt hitte, ezzel meg fogja törni Máriát.

De csalódott. Máriában akkorra már anyyira lobogott a szenvedély tüze, hogy azt csak a földi szeretetnél még szenvedélyesebb más szeretet tudta volna ellensúlyozni. De akkor még nem ismerte ezt a *más szeretetet*.

Jehova messze volt és idegen . . . olyan idegen. Csak azt tudta róla, hogy hideg kőtáblákba véste parancsait. Tüzes bokorban jelenik meg,

ahol remegnek előtte, vagy villámlás és dörgés közt a hegycsúcson, hogy nem mernek rátekin-
teni. Ezt a szigorú Istent nem tudta szeretni.
Először félt tőle és azután — hátat fordított
neki.

Amikor Lázár és huga látták, hogy a
szigorúság nem használ, a férfi így szólt hugá-
hoz, Mártához:

— Mégégszer próbálj beszélni vele, talán
tudsz a szívéhez szólni.

Mária örült, hogy beszélhet nővérével, hi-
szen szerette őt és fájt neki a szigor. De azt
hitte, így kell neki. És ne feledjük, ő is az ószö-
vetség leánya volt, akit a hideg kőtáblára vésett
törvények neveltek, és nem tudta még, hogy a
főtörvény a szeretet.

Azért lépett komolyan és intő szóval test-
vére elé.

— Gondold meg nővérem, mit cselekszel.
Szégyent hozol bátyánkra és egész családunkra.

Mária dacos gúnnyal felelt.

— Szóval látom, nem miattam aggódtok,
hanem csak saját híreteket féltitek.

— Nem úgy van, Mária. Hiszen nem csak
reánk, hanem Izrael minden leányára szégyent
hozol. Ha nevedet hallják, pirulniok kell a po-
gányok, szamaritánusok és szadduceusok előtt.

— Hát piruljanak. Ők sem engem sajnálnak, csak az fáj nekik, hogy szégyenkezniök kell a rómaiak előtt.

— De hiszen magadnak is vesztedet okozod! Nem félsz a gyehenna tűzétől?

— No végre rám is gondolsz! A gyehenna tüze már úgylis bennem ég.

— Szerencsétlen! Térj meg Jehovához!

— Nem akarok!

— Hát nem félsz az Úrtól? Nem félsz Jehova büntető kezétől?

Máriából kitört a szenvedély teljes erejével.

— Én most nem bánok semmit, semmit, értsd meg! Jehova is csak fenyegetni és büntetni tud, nem pedig szeretni... Én pedig szeretni akarok!

— Istentelen! — rémült el Márta. — Megyalázod az Úr szent nevét! — És eltakarta arcát, mint aki rémet lát.

Ezzel csak mégjobban felingerelte nővérét.

— Csak takard el arcodat! — fakadt ki még indulatosabban. — És ne is akarj rám nézni, mert bűnös vagyok! Ne félj, nem is láttok már többé!

Ezzel rohant ki a szobából, otthagya Mártát, aki zokogva futott fivéréhez.

— Minden hiába! Máriát elvesztettük, ő már a Sátánél

Mikor feltűnt az estcsillag a jámbor zsidókat imádságra intve, mintegy kihívóan az Úr ellen, elindult Mária.

Ékességeit, ami még anyai öröksége volt, magával vitte, és palástjába burkoltan indult a kapufelé, hogy otthagyja a szülői házat — örökre.

Márta meglátta és utána rohant.

— Mária! Jehova szent nevére kérlek, állj meg utadon, amely a gyeheennába visz!

— Ne törődj az én utammal! — hangzott a dacos válasz.

Lázár alakja is megjelent sötéten, komoran. Hangjában remegett a zokogás, de azért erős próbált maradni.

— Leányszó, térj vissza! Utoljára hív a szülői ház!

Miután nem kapott választ, megismételte emelkedett hangon:

— Atyád helyett vagyok az atyád, és ha kitagadlak mint népünk szégyenét, olyan, mint-ha édesatyád tagadna ki.

— Ügysem tartozom hozzátok! — hangzott az elkeseredett válasz.

Lázár elutasító mozdulatot tett, míg huga, Márta hangosan zokogott.

— Hát akkor távozz szerencsétlen, aki megtagadod Jehova szent nevét, hogy a Sátánnak szolgálj! Légy kitagadva tied szívéből, és soha át ne lépd a szülői ház küszöbét!

Úgy maradt állva szoborkeményen, míg a bűnös Mária alakja eltűnt a szülői ház becsukódó kapuján túl. Azután hangosan felhördült, és mint a halottat gyászoló zsidók, megtépve köntösét leborult a földre és a kert porát a fejére szórta.

— Jehova, ne büntesd meg e házat, ahol gyalázat érte szent törvényedet!

Márta is megtépve ruháját és hamut hintve fejére, sírva borult le bátyja mellé. Így síratták meg testvérüket, aki számukra meghalt és akiről azt hitték, örökre elveszett.

•

•

•

Nem sejtették, hogy a jelenetnek szemtanúja is volt. Támár leselkedett a kerítés bokrai közül.

Atyja nem volt otthon és így észrevétlenül elosonhatott, hogy megtudja, mi történik Lázár

— *Legyen mint atyai átokkal kitagadott a leány,
aki a bűn útjára tér...*

házában. Mindent látott és hallott, megrendülve a szíve mélyéig.

— Márián a Jehova átka van — gondolta remegve. — Részére nincs már irgalom.

Lesujtottan, gyászoló szívvel tért haza ő is. A saját kertjükbe érve felnézett az égre és megkérdezte csillagát:

— Mondd csillagom, mi hát a bűnös sorsa? A gyehennától senki sem menti meg? A bűnöst nem szabad szánni és szeretni?

Azért kérdezte, mert úgy tanulta a törvényben, hogy a kiáthozott „hitetlen”-t, úgy mint a bélpoklost is, messze el kell kerülni. Így tanulta, de — másképpen érezte.

Azért kérdezte meg a csillagot. Feleletet azonban most sem kapott. Mert az égbolt szép csillagának a fénye még hideg volt, és nem tudott beszélni irgalomról . . .

IV. FEJEZET

Az új csillag

Nagy volt a botrány Betániában, mikor az igaz Lázárnak és a példaszerű Mártának nővére, Mária, a bűn útjára tért.

Mindíg szégyenletesebb hírek érkeztek róla. Ragyogó szépségével hódított, de a bűnnek az útján. Csak bűnösök hódoltak neki, és az igazak elfordították előle arcukat. Száműzött és kiközösített volt a hívek közül, mint a bélpoklos. De ő nem bánta. Mámoros szívvel járta a tiltott gyönyörök útját, és igyekezett elnémitani lázongó lelkiismeretét. Akik nem tudták, hogy Betániából való, azok Magdala városáról nevezték el, ahol bűnös életét folytatta. Így lett a betániai Máriából magdalai Mária, vagyis röviden Magdolna.

Odahaza, Betániában, a család sírt, gyászolt és szégyenkezett. És titkon sírt a kis Támár is, aki most már egészen magára maradt.

Márta még zárkózottabb lett és csak az otthona munkáinak élt, leánytársai nem értették meg elmélyedő lelkét és az apja mással volt elfoglalva.

Mert nagy dolgok történtek Jeruzsálemben, ahová gyakran járt az írástudó Ázor, Támár édesatya. Főpapok és törvénytudók összeültek tanácskozni a fölött, hogy a Jordán mellől jött új próféta, a názáreti származású Jézus, egész új dolgokat prédikál és csodákat tesz.

Izrael egész népe lázban volt. Mindenütt csak a Názáreti Jézus nevét hallották emlegetni. A nép prófétának vallotta és dicsőítette, de a farizeusok és főpapok félték tőle, és felforgatónak mondták.

A csendes Betániát is felverte a hír, és így Lázár nővére szomorú esetéről már nem is igen beszéltek, mert sokkal fontosabb dolgok tartották izgalomban az embereket. Ez foglalta el Ázort is, és most már Támár is érdeklődni kezdett, hogy mi is lehet az igazság a Názáreti Jézus ügyében.

Egy alkalommal bátorságot merítve, végre megkérdezte atyját:

— Atyám, beszélj már egyszer nekem is a Názáreti Jézusról!

— Gyermek vagy te még ahhoz — intette le az atyja.

A kisleány keserűen fakadt ki.

— Ó, ti felnőttek, mindíg azt mondjátok, hogy gyermekek vagyunk, amikor pedig már gondolkozunk és a szívünk sem gyermeknek a szíve már.

— Elég baj — felelt hidegen atyja. — Még egy esztendő választ el, míg Izrael nagyelányai közé számítasz.

— Én érzem, hogy mi vagyok, és ezt nem a törvény írhatja elő — merészkedett keserűségében az illemről is megfélelkezve Támár. — Atyám, én látok, tudok és értek mindent és mégis azt akarjátok, hogy mint a kisdéd, ne lásak, ne halljak. Amire megnyílt a szívem, abból előttem már titkot nem csinálhattok, hiába akarnátok. Beszélhetsz velem, mint a felnöttekkal.

Azor meghökkenve nézett leányára. Szívből szerette Támárt, de férfiszíve csak a szigorú paragrafust látta, amiben nevelték, s ez nem tudta megérttetni vele, hogy mi forr a kisleány lelkében.

Azért még szigorúbban, korholólag szólt rá:

— Még sosem voltál ilyen tiszteletlen

atyáddal, Támár, és remélem, ez volt az utolsó eset.

A kisleány most sírva fakadt.

— Bocsáss meg atyám, nem akartam tiszteletlen lenni. Csak tudni akartam a választ arra a sok kérdésre, ami a szívemben forr és keservesen kínoz, ha nem feleltek rá.

— Támár! — felelt most gyengéden, de azért annál határozottabban az apa, — ha nem is érzed már magad gyermeknek, azért leányzó vagy és egyszer asszonnyá leszel, miként a törvény előírja. A leányzó és az asszony pedig legyen csendes és engedelmes, ne akarjon mindent tudni és ne legyen kíváncsi, mint Éva volt.

Támár csüggedten hallgatott, de az arcára olyan szomorúság rajzolódott, hogy apja megszánta és valamicskét mégis mondott neki.

— Különben, hogy a Názáreti Jézus felől nyugodt légy és fel ne zavarják a hírek a te szívedet is, megmondom, miként vélekedem én. Én nem hiszem, hogy ő próféta, és ha csodákat tesz, más szellemekkel játszhanik össze, vagy népámító.

— De miért atyám? Hiszen azt mondják, hogy mindenkivel jót tesz, mindenkit szeret és meggyógyítja a betegeket.

— De nem tartja meg azt, amit mi, tör-

vénytudók az írásból kimagyarázunk. Gyógyít szombatnapon, a bűnösök asztalához ül, a tisztátalanokat nem űzi el, hanem beszél velük, a bélpoklosokat nem kerüli ki, holott mindezt tiltja a törvény. Gyalázta a farizeusokat, őket keményszívűeknek és képmutatóknak mondván, és kiűzte a templomból az árusokat, mintha neki volna joga parancsolni ott. Még a papokat is megvádolta, hogy hiúk és túlsok adót szednek a néptől.

Támár hallgatott. Nem mert ellenkezni és nem merte kimondani, hogy szívében milyen új érzések gerjedeztek. Valami egészen új, szépséges, gyönyörűséges érzelmek...

Ami hiányzott eddig neki az atyjából, Lázárból, Mártából, az igazakból, és hiányzott neki a kőtáblára vésett törvény hideg betűiből is, az a titokzatos valami mintha most a szívébe csordult volna.

— Én hiszek a Názáreti Jézusnak — gondolta magában, — mert ő mindenkit szeret. A tisztátalant, a bélpoklost és a bűnöst is...

Tovább nem mert kérdezősködni, de ettől kezdve mohón figyelte, ahányszor vendégek jöttek és atyját beszélni hallotta a Názáreti Jézusról. Egy ilyen alkalommal mondta valaki:

— Különös dolgot hallottam beszélni a főpap udvarában egy aggastyánról, aki valamikor Betlehemben élt. Azt beszélte, hogy az összeírás idején Názárethből egy férfiúval egy asszony jött, akik nem kaptak szállást és barlangistállóban húzódtak meg éjszakára. Ott született az asszonynak gyermeke, kit Jézusnak neveztek és csodás híreket terjesztettek róla a pásztorok. Azt beztették róla, hogy születésének éjjelén különös csillag ragyogott az égen és angyalok a pásztorokat az újszülött kisdedhez vezették azal, hogy ő léssen a világ Megváltója.

— Mesebeszéd! — legyintett Ázor.

De a másik folytatta.

— Még tovább is szól a mese. A csillag az égen maradt még egy ideig és napkeleti királyi származású bölcseket vezetett oda, akik hódolni jöttek neki, mint királynak, dús ajándékokat hozva. Ezt Betlehemben mindenki látta, aki akkor élt. Hogy valóban akkor különös égi tünevény volt, az biztos, mert hiszen csillagászaink előtt ismeretes, hogy harminchárom esztendővel ezelőtt egy sohasem látott csillag ragyogott az égen.

Ázor elgondolkozva hallgatott és később vontatva tette hozzá:

— Ez a különös csillag bolondíthatta el a népet és azért gondolták hozzá a mesét.

De ezt már nem mondta a teljes meggyőződés hangján és ezt Támár is megérezte.

És aznap este a serdülő Támár elbúcsúzott gyermekkorának csillagától.

— Elbúcsúzunk szép csillagom — intett ábrándosan az égbolt felé. — Te úgyszem feleltél nekem soha, ha kérdeztelek. Én mostantól hiszek a Messiás csillagában és annak fényét keresem. Az meg fog felelni minden kérdésemre.

Az új átélésekkel annyira tele volt Támárnak a szíve, hogy kimondhatatlanul vágyott valakivel beszélni mindezekről. És mivel nem volt senki, elhatározta, hogy mégis fölkeresi Mártát, talán tud vele bizalmasan beszélgetni. A házban azonban csak a szolgálóleányt találta.

— Hol vannak a rokonaim, Lázár és Márta? — kérdezte a kisleány.

A szolgálóleány megilletődve felelt:

— Elmentek a Názáreti Jézus után, hogy megkeressék és hallgassák őt.

Támár megrendült szívében. Ebben a pilla-

natban úgy súgta neki valami, hogy mostantól kezdve meg fog változni minden a világon. Megváltoznak az emberek, megváltozik a világ, megváltozik a kis Betánia, megváltozik Lázárnak a háza és az ő kis házuk is . . . És meg fog változni ő maga is a szíve mélységében.

V. FEJEZET

A legnagyobb csoda

Izrel földjén már másról sem beszéltek, mint a Názáreti Jézus csodáiról. „A bénák járnak, a vakok látnak, a poklosok tisztulnak és halottak is már feltámadtak.” A naimi ifjúról és Jairus leányáról már mindenki tudott. Eljutott a hír Betániába is.

A betániaiak seregestől tódultak Jeruzsálembe, amikor Jézus ott volt, de Támár még nem látta a profétát, ahogyan nevezték őt. Az frástudó Ázor szigorúan tartotta leányát, nem engedte el a városkából. Főképen nem akarta, hogy a Názáreti Jézus közelébe jusson.

De Támár szíve így is hitte magában mindazt, amit hallott a Názáreti Jézusról, és most már csak a Messiás csillagának fényében akarta megtalálni mindazt, amit keresett. Érezte, sejtette, hogy ebben a fényben van minden titoknak a megoldása.

A csodák szinte meg sem lepték. Ő prófétának hitte Jézust, mint a többiek, és ha Mózes kezében a vessző kígyóvá változott és szétvált előtte a tenger, vajjon egy nálánál nagyobb Istenküldötte miért ne tudna még nagyobbakat cselekedni?!

A fiatal leány finoman látó lelke a béna test meggyógyulásánál és a poklos megtisztulásánál nagyobb csodának tartotta azt, amit a szívekben varázsolt át a Mester. Mert Mózes és Illés a kemény szíveken nem tudott változtatni, de a Názáreti Jézustól új szívvel jött haza az, aki nála volt.

Azon a napon ébredt rá erre az igazságra, amikor benyitott hozzá rokona, Márta.

Mártának a hangja is lágyabb volt, a pilnatása is melegebb, és valami eddig nem tapasztalt jószág áradt ki belőle, ahogy lehajolt a kis Támárhoz és homlokon csókolta.

— Kis Támár, eljöttem hozzád, hogy néked hozzam meg először az örömhírt, amely boldoggá tett Lázárral együtt.

Márta annyira más volt, mint eddig, hogy Támár nem is figyelt arra, amit mondott, hanem ámulva kiáltott fel:

— Ó Márta! Mi történt veled? Olyan más

vagy! Egészen más! Sokkal jobb vagy és sokkal kedvesebb!

Mrátának a meghatottságtól könnyeborult a szeme, amikor meghajtva fejét, szólott:

— A Názáreti Jézustól jövök.

— Ó!

A kislány nem tudott többet mondani. Abban a pillanatban érezte át először, hogy a Názáreti Jézus nemcsak kívülről gyógyít, hanem belülről is megváltoztat az emberekben valamit...

Márta olyan gyengéden húzta magához kis rokonát, mint még soha.

— Hallgasd meg Támár, mi történt. Simon ferizeus házában vendégség volt, és magukhoz hívták a Názáreti Jézust. Midőn pedig a próféta közöttük ült, egyszerre csak kibontott hajjal, tépett ruhában egy nő lépett be, és egyenesen a prófétához ment. Mindenki megbotránkozva kiáltott fel a merészségre, mert kiközösített, bűnös nő volt, akit megvetett mindenki... Min... den... ki... még mi is, a testvérei...

— Mária! — kiáltott fel Támár.

— Igen, ő volt! Mária, a testvérem. Akit már csak a bűnös Magdolnának ismert mindenki. És egyenesen a Mester lábához borult.

— És Jézus? — kérdezte dobogó szívvel Támár.

— És Jézus nem űzte el, ahogy várták ezt tőle a farizeusok. Engedte, hogy lábaihoz boruljon és lábait könnyeivel áztassa, hajával törölgesse. Megvédte a gyűlölködőktől és áldva tette rá szent kezét. Igen... igen... A bűnöst, a kiátkozottat megáldotta... Nem törődött, hogy megbotráncognak a törvénytudók és farizeusok, megvédte tőlük a bűnöst.

Támár nem tudott szólni, csak sírni kezdett. Mária vele sirt és úgy folytatta:

— Azóta Mária megváltozott. Ő Támár, te már nem ismernél rá! Nem kell neki senki és semmi! A Mestert követi, és amikor nem őt követi, akkor is imádkozik. A Mester új szívet adott neki.

— Ez a legnagyobb csoda — suttogta átszellemülten Támár.

— Igazad van! Hogy eltaláltad! Én érzem, hogy ez a legnagyobb csoda. Nekem is új szívet adott!

— Ó mondd Márta, milyen az az új szív, amit ő adott?

— Olyan szív, hogy mindig csak szeret.. Nem tud bosszulni, csak megbocsátani; nem tud haragudni, csak sajnálni; nem tud büntetni,

csak irgalmazni; nem tud megvetni, csak megmenteni és nem tartja magát nagyobbra még a bűnösnél sem, mert mindig csak szeret.

— Mindíg csak szeret — ismételte meg Támár és öntudatlanul hangosan mondta ki a gondolatát:

— Igen, ez az a titkos valami, amit kerestem mindig és ami hiányzott nekem még az igazaknál is. Hogy miért nem tudnak mindig csak szeretni.

— Mária testvérem nagyon tud szeretni — sóhajtott fel Márta, és kicsit szomorúan tette hozzá: — Jobban, mint én.

Pár pillanatra elhallgattak. Mindegyik elgondolkozott. A sajátmaga ügyén.

— Most már tudom — gondolta Támár, — hogy mi az, ami nekem Máriában még akkor is tetszett, amikor bűnös volt. Az, hogy ő akkor is nagyon tudott szeretni.

Márta pedig azt gondolta:

— Talán én is tudnék úgy szeretni, mint Mária, ha nem volna annyi munka, amit nekem kell elvégeznem, annyi házi gond, ami énrajtam nyugszik.

A rövid hallgatás után Támár megkérdezte:

— És mi lesz most Máriával?

— Hazajön. Hiszen otthonunk az ő otthona is és én tárt karokkal fogadom.

— De vajjon visszafogadja-e Lázár bátyád?

— Ó igen, most már ő is. Hiszen ő is új szívvel tért haza a Mestertől.

— És Jézus? Jézust nem látjátok többé?

— De igen. Hiszen Jeruzsálem közel van. Ha ott tanít, akkor mi is mindig ott leszünk Lázárral és Máriával együtt.

— És én nem mehetek el! — panaszkodott majdnem sírva a kisleány. — Atyám nem enged, akárhogy kérem.

— Ne búsulj kis Támár. A Mester erre is eljön, meglátogatja Betániát is. Sőt... neked megsúgom, be fog térni szerény házukba is.

— Ó Istenem! A próféta nálatok!

— Igen. Épp a mi házukat választotta ki, a szégyennel megbélyegzett házat, ahová visszatér a bűnös Mária. És Jézus mégis minket választott ki.

— Hogy tud ő szeretni!

— Igen Támár, ő maga a szeretet.

— De mégis ki ő? Kinek tartjátok ti? Próféta vagy más?

— Ő több a prófétánál. Isten fiának mondja magát.

Ölölő karok várják a megtérő bűnöst...

— De mit jelentsen ez? Nem vagyunk-e mindnyájan Isten gyermekei?

Ezt Támárban már az írástudó leányának kicsíszolt esze kérdezte. Márta egyszerűbb lélek volt és a maga módján egyszerűen is felelt:

— Támár, én még nem értem mindezeket, csak annyit tudok, hogy ő minden bizonytal több mint minden próféta és mint minden más Isten gyermeke. Valamiképen egészen más Isten fia ő, mint ahogyan mi vagyunk az Ister gyermekei.

Pillanatnyi hallgatás után még hozzátette:

— Mária jobban érti a Mestert, kérdezd meg majd őt.

Nemsokára elbúcsúztak. Támár magára maradt gondolataival és újra csak azt ismételtette magában:

— Igen, ez a legnagyobb csoda, hogy a Názáreti Jézus új szívet tud adni az embereknek.

.

. . .

Pár nappal e beszélgetés után a Lázárék háza körül leleselkedő Támár látta, amikor megérkezett Mária.

Alig ismerte volna meg, úgy megváltozott. Megsápadt, megfogyott, könnyázott volt az arca. De a szemei mégnagyobbra nyíltak és még ragyogóbban égett bennük a régi tűz: a szeretet szenvedélyének tüze. De ennek a tűznek mégis új fénye volt: megszentelt lángok megszentült sugárzása.

Lázár és Márta úgy mentek a visszatérő elé, mintha nem bűnbánó jönne, hanem királyi vendég érkeznek. Ünneplőbe öltöztek és lakomát készítettek. Lázár a kapu előtt várta a hugát ölelő karokkal és Márta örömszökögással borult eléje, ruháját csókolgatva.

Mert akkor ők már hallották a Mester ajkáról a tékozló fiú történetét, és hogy minő öröm van a mennyekben a megtérő bűnös felett. Együtt ünnepeltek hát az égiekkel, mert új szívet kaptak, amely ha földi testben is dobog, mégis együtt tud már érezni a földöntúliakkal.

VI. FEJEZET

Ismét homályban

Amióta a bűnbánó Magdolna hazaérkezett és ismét a betániai otthon Máriája lett, mintha Lázárék háza megváltozott volna. Nem verte fel csendjét Mária vidám lármája, mint régente. Csak Márta szorgos munkája volt az, ami életet varázsolt a házba.

Támár most sem mehetett át olyan sokszor rokonaihoz, mint ahogy szeretett volna. Mert édesatyja most sem engedte, bár egészen más okból, mint azelőtt.

Míg Mária a hírhedt könnyelmű leányzó volt, addig Ázor azért féltette tőle leányát, nehogy rosszat tanuljon el. Amióta pedig Mária átszellemülten tért haza a Mestertől, azóta attól félt az írástudó, hogy ahhoz a Názáreti Jézushoz vonják el leányának szívét, akiben ő nem hitt.

Pedig ettől már hiába félt, mert ez már

úgyis megtörtént. Támár még nem látta Jézust, de már szerette egész szívével. Amikor csak tehette átosont Lázárékhöz, hogy Jézusról beszéljen Máriával.

Ahányszor átment, Mária Magdolnát imában elmerülve és legtöbbször sűrű könnyhullatások közt találta. És ez ismét megzavarta a fiatal leányt. Az ő fiatal szíve azért vonzódott kezdettől Máriához, mert az erős szeretet lobogását érezte s ugyanez lobogott benne is. De akkor Mária földi gyönyörűséget keresett a szeretetben és nem könnyhullatást. Pedig Támár is úgy akart szeretni, hogy csordultig teljen a szíve örömmel és a könnyek elijesztették.

— Ó mondd Mária — kérdezte meg egyszer — miért kell annyit sírni azoknak, akik Jézust nagyon szeretik?

Mária Magdolna szomorúan felelt:

— Kis Támár ne ijedj meg az én könnyeimtől. Hiszen látod, hogy Lázár és Márta is szeretik Jézust és mégsem sírnak. De ők, miként te, mindig tiszták és igazak voltak, én pedig vétkeztem, sokat vétkeztem . . . Megbántottam a jószágos Istent. A bűneimet siratom.

— A Názáreti Jézus parancsolta neked?

— Ó nem! Ő olyan irgalmas, hogy mikor a bűnbánónak megbocsát, csak annyit mond:

„menj békével és ne vétkezzél!” Ő megengedné, hogy daloljak és kacagjak, mint régen, amikor még ártatlan voltam, mert a megtérő bűnöst nem helyezi az igaz mögé.

— Hát akkor miért sírsz mégis?

— Mert megbántottam Őt, akit olyan ki-
mondhatatlanul szeretek . . . a Mestert!

— De hát mivel bántottad meg a Názáreti Jézust? — kérdezte csodálkozva Támár, aki még nem értette az összefüggést.

— Mindazzal a bűnnel, amivel Istent megbántottam, megbántottam Őt is, aki az élő Istennek Fia,

— Miképen érted ezt? Nem vagyunk egyformán mindnyájan Isten gyermekei?

— Istennek csak egy Fia van, aki maga is Isten — suttogta Mária és különös fény ragyogott fel arcán.

Támár megdöbbsent. Atyjától már hallotta azt, hogy mivel vádolják Jézust. „Istennel egyenlővé teszi magát” — mondják róla. De azt hitte, ez csak vád, és íme . . . ! Ugyanezt mondja most Mária. Sőt nemcsak mondja, hanem el is hiszi.

Támár lelke úgy meg volt zavarodva, hogy nem mert többet erről kérdezősködni. Különben

és Mária elmerülve nézett maga elé, ajkai mozgogtak, a lelke messze járt...

— Jézus... Jézus — suttogta maga elé és látszott rajta, hogy már nem is veszi észre a mellette ülő kis Támárt.

A leányka megrendülve, szinte félve, lábujjhegyen távozott. Háborgó lelke vágyott valakire, felkereste hát a kertben Mária nővérét.

Márta veteményei között dolgozott és halgan énekelt. Derűsen fordult a leány felé:

— Békesség neked kis Támár — üdvözölte zsidó módra. — Örülök, hogy eljöttél hozzánk!

Támár, aki eddig jobban ragaszkodott Máriához, most egyszerre nagyobb vonzalmat érzett Márta iránt. Nem csoda. Fiatal lelkének a bűnbánat és állandó elmélyedő imádság komolysága riasztó volt és most a derűs, vidáman dolgozó Márta jobban tetszett neki.

— Segítek neked Márta — ajánlkozott. S miközben vidáman dolgoztak együtt a kertben, arra gondolt:

— Én nem tudnék mindig imádkozni, mint Mária.

Hangosan pedig ezt kérdezte:

— Mondd Márta: nővéred nem dolgozik most soha veled?

— De igen — felelt Márta. — Csakhogy ő akkor is imádkozik, amikor dolgozik. A keze végzi a munkát, de én látom rajta, hogy a lelke messze jár és szíve mélyén a Názáreti Jézussal beszélget.

— És mindenki így cselekszik, aki egyszer a Názáreti Jézussal beszélt?

— Ó nem — hangzott őszintén a kicsit szomorú válasz. — Lázár is, én is, munka közben bizony sokszor megfeledkezünk Jézusról, sőt még arról is, amiket mondott nekünk. Eszünkben van a sok gond, baj, tennivaló és egyszerre csak azt vesszük észre, hogy megint olyanok vagyunk, mint amikor még nem ismertük Jézust. Pedig jobbaknak kellene lennünk, sokkal jobbaknak.

— Hiszen te most sokkal jobb vagy — szólt közbe élénken Támár.

Márta mosolygott:

— Hiszen mondtam már neked, hogy a Mestertől új szívet hoztunk és ezt már el nem veszíthetjük. Azért ha néha feledjük is munkánkban Jézust, csak újra és újra eszünkbe jut és akkor mindig újra és újra jobbak leszünk.

Támár nemsokára hazament és elgondolkozott a hallottakon. Most már tudta, hogy a Ná-

záreti Jézus új szívet ad és megtanít szeretni, de most ismét más valami zavarta meg. Ismét csak homályban érezte magát, ahol vezető nélkül tapogatódzik.

— Vajjon hogyan kell szeretni? Úgy, mint Mária, egészen megfélekezve a földről, elhagyva mindent, ami a földön olyan szép és olyan vidám, lélekben mindíg csak elmerülve, folyton imádkozva?

— Vagy úgy is lehet és szabad szeretni, hogy a Názareti Jézus mellett másra is gondolkodjunk? Tovább daloljunk énekeinket, tovább szedjük virágainkat, tovább dolgozzuk a földünket és...

Ennél a gondolatnál elpirult, mégjobban megzavarodva. Egy fiatal férfi arca jelent meg lelki szemei előtt. Judának hívták, miként az ősi törzsatyát. Fiatal volt, szép és erős, szavai bölcssek, mint az írástudóké, csak sokkal szelídebbek. Első találkozásuk után Támárnak megmondta az atyja:

— Leányom, még egy kis idő csak és Izrael nagyleányai közé számítasz, akit férjhez kell adnom a törvény szerint. Gondolj erre, ha a fiatal Judát látod, akit családunk és a törvény neked szánt.

Azóta valami új hullám sodort végig Támár szívéen és gondolatai újra meg újra visszatértek Judához. Azután az ifjút nem látta többé és atyja sem beszélt róla. Később tudta meg, hogy az írástudó fiatal tanítványa Jézus tanítványait követi. És azóta Támár még melegebben tudott gondolni Judára, bár atyja azt mondta neki:

— Áser fiát, Judát el kell felejtened! Ó a Názáreti tanítványa lett és elvesztette a főpap kegyét.

De Támár nem felejtette el. Sőt még többet gondolt arra, hogy milyen lesz Juda, ha új szívvel jön vissza a Názáreti Jézustól. És azért pirult el gondolatainak folytatásánál, mert ez a kérdés merült fel lelkében.

— Vajjon lehet-e úgy is szeretni, nagyon szeretni Jézust, hogy mellette mást is szeretünk?

Ó, csak egyszer beszélhetne a Názáreti Jézussal! Leborulna előtte és kérlelné:

— Uram, aki a vakot meggyógyítottad, oszlasd el az én lelkem homályát is... Mutasd meg utamat! Téged szeresselek egyedül, vagy szerethetem a földet is? Imádkoznom kell folyton elmerülve, mint Mária, vagy dolgozhatom tovább kis kertemben, miként rokonom, Márta?

Sírnom kell sokat-sokat, hogy nem vagyok egész jó . . . vagy szabad dalolni, örülni, kacagni?

De a Názáreti Jézus messze van, nem tudja megkérdezni . . . Ismét csak egyedül marad lelke homályában, amelyet új kérdés zavart fel:

Mária és Márta . . . Melyiket kövessem?

VII. FEJEZET

A válasz

Támár napokon át alig beszélt, úgyhogy már apja is észrevette.

— Mi bajod van, leány? — szólt rá türelmetlenül. — Nincs elég bajom azzal, hogy a Názáreti Jézus felforgatja a népet? Még veled is gondom legyen?

A kislány azonban szokatlan bátran felelt.

— Atyám, a Názáreti Jézustól nem fogod tudni távol tartani híveidet, hiszen még saját leányodat sem tudod elválasztani tőle.

Az atya meghökkenve nézett rá.

— Leányzó! Mít beszélsz? Csak nem voltál nála a nélkül, hogy tudtam volna?

— Nem atyám. Hiszen nem mehettem ki Betániából. De a Mester el fog jönni Lázárék házába és akkor én is ott leszek.

— Megtiltom! — hördült fel Ázor.

— Atyám! — felelt szelíden, de annál ha-

tározottabban a leányka. — Még mindig engedelmes gyermeked voltam és az leszek örökké. Mindenkitől eltilthatsz, még földi szerelmemtől is, de a Názáreti Jézustól nem tudsz eltiltani.

— Én pedig eltiltlak! — ordított az apa és fenyegetően emelte fel jobbát, de Támár mereven állva maradt és nem ijedt meg.

— Atyám! — ismételte meg ünnepélyesen. — Én már tudom, hogy ki a Názáreti Jézus és Ő nagyobb náladnál is. Tőle a szülő sem tilthatja el gyermekét és én hozzá fogok menni. Elég nekem csak egy szava is, és akkor már tudni fogom, hogy mit cselekedjem.

— Megörültél leány?! Mi az, amit meg akarsz kérdezni? Egyáltalán mi az, amit nem tudsz és amit kérdezned kell? Hiszen tudod a törvényt!

— Igen atyám — felelt a leányka olyan bölcsen, hogy ezzel lefegyverezte atyját is, aki ámulva nézte őt. — Én tudom a törvényt, amely kőtáblába volt vésve és most pergamentekre van írva, de kell még egy törvénynek lenni, amely a szívünkbe van vésve és amit nem tanultam meg a zsinagógában. Az én szívemben sokszáz kérdés háborog, s ha kérdeztelek atyám, sohasem feleltél ezekre. Kérdeztem a hideg csillagot, de az sem válaszolt . . . Én pedig tudni aka-

rom az életem útját és tudni akarom, milyen szívembe írott törvény vigyen végig, hogy megtaláljam a boldogságot. Ezt te sem tudtad nekem megmondani atyám és a Názáreti Jézus meg fogja mondani.

Az írástudó nem tudott válaszolni. Csak nézte, nézte leányát és a lábai remegni kezdtek, mintha valami a földre húzná. Érezte, hogy egy felsőbb hatalom kényszeríti térdre... Egy felsőbb hatalom, amely győzött rajta a leányában és győzni fog minden népeken, írástudókon, főpapokon, farizeusokon és az egész világon.

És amitől mindig félt, amely gondolatot mindig elkergetett magától, azt most feltartóztathatatlanul, világosan látta közeledni... Látta a közel jövőt, amikor ő maga is térdre fog borulni a Názáreti Jézus előtt.

Lehajtotta fejét és csendesen felelt a leánynak.

— Hát menj és kövesd szívednek törvényét... Kérdezd meg a Názáreti Jézust, hogy mit kell cselekedned.

Támár olyan mozdulatot tett, amellyel apja nyakába akart borulni, de nem volt ideje, Ázor olyan gyorsan fordult meg és otthagya őt.

• •
•

Betániában mindenki csak arról beszélt, hogy a Názáreti Jézus városkájukba érkezik.

Lázárék házát földíszítették és Márta reggeltől estig sürgött-forgott, hogy mindent elkészítsen a Mester fogadására.

Mária pedig még többet imádkozott, úgy készült a Názáreti Jézus jövetelére.

Támár senkinek, még rokonainak sem szólt arról, hogy beszélni akar a Názáreti Jézussal. Mert ő egyedül akart a Mesterrel szólni és elhatározta tervét.

— Meglesem a bokros úton, amely Lázárék házához visz — esztelte ki. — Hirtelen toppanok elé, mint ahogy hallottam azt a betegekről, akik gyógyulást kértek tőle. Leborulok és megkérdem, hogy...

Azonban ahányszor ideért tervezgetésében, megakadt és összezavarodott. Annyi minden kérdés kavargott zürzavarosan a lelke homályában, hogy önmagának sem tudta összefoglalni, hát még hogy lesz képes mindezt elmondani!

Ó, hányszor próbálta el magában, miképpen fogja kiönteni szívét, mi mindent fog elmondani, de sohasem tudta végig gondolni.

— Ilyen sokat nem beszélhetek majd a Mesterrel — sóhajtott magában ilyenkor le-

mondóan. — És különben sem tudom magam kifejezni.

Egészen elvesztette bátorságát, de azért mégsem tudta megállni, hogy ne próbálja majd megszólítani a Mestert.

Azon a napon, amelyen egész Betánia tudta, hogy a Názáreti Jézus hozzájuk érkezik, Támár nagyon korán kelt. Már éjszaka óta nem tudott aludni és folyton csak azt forgatta fejében:

— Hogyan mondjak el mindent a Názáreti Jézusnak?

Atyjával azóta nem beszélt a dologról. De Azor egy szóval sem ellenkezett, midőn látta, hogy leánya elmegy hazulról. Pedig jól tudta, hogy hova indul. Lázárék háza előtt akkor már valóságos tömeg várt és Támár most mégjobban elcsüggedt.

— Közelébe sem tudok férni, — gondolta reményvesztetten.

Úgy is volt. Hallotta a nép üdvkiáltásait, látta, hogyan borulnak le egyesek, de csak távolról tudta kivenni az úton közelgő Mester alakját.

Támár szívére szorítva kezét nézte, nézte Jézust. Úgy dobogott a szíve, hogy majd kiugrott és arca belesápadt az izgalomba. És ami-

kor megpillantotta Jézus fenséges alakját, valami olyan ki nem mondható különös érzés fogta el szívét, — boldogság és fájdalom vegyest, — hogy keservesen elkezdett sírni. Boldog volt, hogy láthatta és fájt a szíve, hogy nem juthat közelébe.

Jézust Lázár kísérte és Mária meg Márta messziről elébe mentek. Mária leborult a küszöb előtt és míg szinte elbűvölten nézett a Mesterre, csak ajkai mozogtak, de szólni nem tudott. Márta ujjongó örömmel szaladt előre, megcsókolta a Mester köntöse szélét és aztán sietett, hogy vizet hozzon, zsidó szokás szerint megmosni a belépő vendég lábait.

Majd becsukódott a kapu a vendég és a vendéglátók mögött és a tömeg Támárral együtt kívülmaradva, már nem látott semmit.

.

.

.

Sokáig tartott, míg eloszlott a nép. Támár is úgy tett, mintha elmenne, de aztán kerülő úton visszaszökött. Ismerte a járást a ház körül és beosonva a kertbe egy külső ajtón, az ablakok felé somfordált.

Egy pillanatra be tudott pillantani. Csak annyit látott, hogy a Mester ül és beszél. Mária

lábai elé borulva szinte csüng az ajkán és arca most is könnytől ázott. Mária kezében korsó volt és tál, látszott, hogy éppen kiszolgálni akarja a nagy vendéget.

A kislány úgy megrendült, amikor megpillantotta Jézust, hogy nem mert tovább leleselkedni. Kiosont a kertből és meghúzódott a kerítés mellett, a virágos utacska bokrai mögött.

— Mária most is imádkozik, amíg hallgatja a Mestert és Márta most is dolgozik... Vajjon melyik a boldogabb?

Ezen gondolkozott, miközben türelmesen várt.

És nem várt hiába. A kapu kinyílt és a Mester alakja jelent meg. Lázár kísérte, tisztelettel pár lépést hátramaradva.

Ekkor Támár hirtelen bátorsággal, kimondhatatlan vággyal előre ugorva leborult és megcsókolta Jézus köntöse szegélyét, úgy ahogy Máriától látta.

— Mester! — kiáltott fel gyermekes, síró hangon. — Mondd! Mit kell hogy cselekedjem?

Főlnézett Jézusra és Jézus visszanézett rá. És Támár abban a pillanatban megérezte, hogy nem kell többet kérdeznie, nem kell többet magyaráznia, a Názáreti Jézus a szívébe lát és tudja minden kérdését, minden vívódását.

*És Ő megfelelt minden kérdésre egy szóval:
„szeress!”*

Tudja és felel is rá, miközben kezét egy pillanatra áldólag teszi a gyermekleányka fejére és csak ennyit szól:

— Szeress!

Támár maga sem tudta, hogy meddig maradt térden. Már régen eltűnt a Mester alakja és a visszatérő Lázár emelte fel gyengéden.

— Gyere be hozzánk, kis Támár.

A leányka mintha álomból riadt volna föl, úgy nézett Lázárra, aztán lassan fölkelt és szeliden elmosolyodva szólt:

— Köszönöm, jó Lázár. Haza megyek. Az atyám vár.

Elindult lassan, szinte ünnepélyesen hazafelé és mosolygott boldogan. Érezte, hogy csoda történt vele. Ő is megkapta az új szívet Jézustól.

Ebben az új szívben nem volt háborgás, nem volt talány és nem volt száz kérdés, egy szóból megértett mindent, amit tudni akart. Megértette vele a kegyelem csodálatos érintése, amely szívébe áradt a Mester szívéből.

— Már tudok mindent — gondolta magában nyugodtan, kimondhatatlanul megbékélten. — Az én életutam ez legyen: szeretni... szeretni... szeretni... Mindíg csak szeretni, mindenkit szeretni, mert a Názáreti Jézus is szeret!

VIII. FEJEZET

Örömnapok

Azor, az írástudó, arcát kezébe temetve, gondterhelten ült magában. Ő is látta a Názáreti Jézust, és ha nem is beszélt vele, elég volt a szemébe nézni.

Ettől a tekintettől nem tudott szabadulni és háborgó lélekkel gondolt arra:

— És mi lesz akkor, ha téved a főpap és tévednek a farizeusok és írástudók? Mi lesz akkor, ha a Názáreti Jézus az Isten küldöttje és mi megtagadjuk Őt?

Gondolataiból felrezzent, mert valaki hal-
kan közeledett. Támár volt, a leánya, ragyogó
arccal, sugárzó boldogsággal. Azor úgy nézett
leányára mintha ellenség közelednék, aki most
megerősítve a názáreti prófétától, még harcra-
készebben fog vele szembeszállni.

De nem... Mi történt a leánykával? Még
soha ilyen szerető melegen nem mosolygott rá,

még soha ilyen puhán ölelő nem volt a karja, mint most, amikor atyja vállaira borul.

— Atyám! — kezdi halkán, lágyan. — Bocsáss meg nekem, ha eddig nem szerettelek úgy, ahogyan kellett volna.

Azor meglepődve nézett leányára, a zárkózott, büszke, fölényes gyermekre, aki most egyszerre olyan odaadóan alázatos gyermeki szeretettel simul hozzá.

Mi történhetett vele?

— Bizonyára csalódott a názáreti prófétában, — villant át Azor agyán — és most azért jön engem kiengesztelni.

Amit gondolt, ki is mondta.

— Ugye leányom, belátod, hogy igazam volt és csalódtál a názáreti prófétában?

— Ó, dehogy! — kiáltott fel rajongó szeretettel a leányka. — Sokkal, sokkal többet adott nekem, mint amit gondoltam is... Mindenre megmagyarázott nekem, amit csak kérdeztem... Mindenre megfelelt... Megtanított az életre... Új szívet adott!

— Akkor miért nem mész utána? Miért jöttél hozzám vissza?

— Azért atyám, mert a Názáreti Jézus új szívet adott és megtanított jobban szeretni. Téged is jobban szeretlek atyám. Sokkal, sokkal

jobban és meglátod, nagyobb szeretettel foglak szolgálni ezentúl.

Ázor ámulva hallgatta e szavakat és lassan-lassan valami különös ihlettség szállta meg az ő szívét is.

— Ezt mondta neked Jézus? — kérdezte megilletődötten.

— Ezt és még sok-sok mást is. Minden kérdésemre megfelelt.

— Milyen kérdésekre?

— Mindenre, ami a szívemben háborgott és amire eddig senki sem felelt.

Azzal lekuporodott atyja lábaihoz, könyökével annak térdeire támaszkodva szemébe nézett és magyarázni kezdett olyan bölcseséggel, ahogyan Ázor még nem hallott beszélni.

És a leány beszélt:

— Jézus megmondta nekem, hogy mit kell cselekednem. A leánynak és asszonynak életútja az, hogy mindig csak szeressen. Ezentúl már nem csak azért fogok dolgozni házadban atyám, mert így parancsolod, hanem mert szeretem az Istent és szeretlek téged. Amikor pedig imádkozom, nem csak azt fogom mondani, amire te tanítottál tekerccsekről, hanem mindazt, amit szerető szívem tud elbeszélgetni Istenével. Ha a Názáreti Jézus elhívna magával, vele

mennék, mert szeretem őt. Ha pedig úgy akarja az Úr, hogy itt maradjak atyám házában, akkor itthon leszek boldog, mert szeretlek téged, atyám. Ha odaadsz Judának, őt fogom szeretni és azért leszek boldog. Ha ő nem hív el, akkor itt maradok házában és boldog leszek, mert szeretek. Legjobban téged atyám, de a szomszédokat is és a kis gyermekeket, akik kertünkbe jönnek és a szegényeket és utasokat, akiknek szállást adunk.

— És most már nem töprengek, hogy mit cselekedjem, hanem várom, hogy az Isten elrendezze életemet. Nekem csak egyet kell tenni: szeretni, és akkor boldog leszek.

A leány elhallgatott és pár pillanatig feszült csend lett. Azután az apa megszólalt lassan, elgondolkozva.

— És mindezeket Jézus mondotta neked?

— Igen, Jézus mondotta mindezeket.

— Ha oly sokat magyarázott és mindezeket megérttette veled, akkor nagyon sokat beszélhetnél a Názárettel.

Támár most hirtelen csodálkozva kapta föl fejét.

— Ó atyám, hogy ezeket mondtad, csak most jut eszembe! Hiszen én alig pár pillanatig beszéltem csak a prófétával.

— Akkor hogy tudtál ennyit kérdezni tőle?

— Hisz ez a csodálatos, atyám. Csak pár szót mondtam és azután nem kellett többet szólnom, éreztem, tudtam, hogy ő mindent megértett és olvas a szívemben.

— Sokáig magyarázott neked?

-- Dehogy! — kiáltott Támár és maga is csak most kezdett csodálkozni rajta. — Ez talán a még nagyobb csoda. Most eszmélek csak rá atyám, hogy egyetlen szót szólott: „Szeress“ és mégis egyszerre világosság gyulladt a lelkemben és mindent tudtam, mindent megértettem... Ő már elment és én ottmaradtam térdelve sokáig és úgy éreztem, hogy még mindig mellett van és mindent megbeszélék vele, ő mindent elmond nekem.

Az írástudó lehajtotta fejét és áldólag tette kezét leánya fejére, szólván:

— Légy áldott leányom, mert hamarabb jutottál az igazsághoz, mint atyád... Ha felmegyek Jeruzsálembe, én is hozzámegyek és meghallgatom őt.

*
*
*

Sok-sok gyötrelmes, nyugtalan éjszaka után, édes boldogan szunnyadt el Támár. Minden kérdés elcsitult lelkében, már azon sem töprengett,

hogy kit utánozzon, Máriát, vagy Mártát. Ha a szeretet viszi, akkor majd mindig megtalálja, mi a helyesebb. Hogy mikor kell dolgoznia, mikor kell imádkoznia, mikor kell dalolni, mikor kell könnyet hullatni... Majd eligazítja útját az a szeretet, amelyet Jézus öntött a szívébe.

*
* *

A szeretet ajándéka Támárt egyideig a dalos boldogság útjára vezette. Eddig szomorú házuk csengett énekétől és atyjának komor arca mosolygóvá vált. Ragyogó boldogságára csak akkor vetődött ború, amidőn váratlan betegség elvette kedves rokonát, Lázárt.

Lázár halálán mindenki megrendült Betániában.

— Miképen lehetséges az, — kérdezték, — hogy a nagy próféta, aki meggyógyítja a betegeket, nem jött el meggyógyítani Lázárt, akit annyira szeretett?

Márta is azt sírta:

— Ha itt lett volna Jézus, nem halt volna meg bátyám!

Csak Mária mondott mást.

— Akik szeretik Istent, azoknak minden javukra válik, még a szenvedés is.

Támár csodálkozva hallá e szavakat és elgondolkozott értelmük fölött. Meg is kérdezte a gyászoló Máriát:

— Aki úgy tud szeretni, ahogyan Jézus akarja, hát nem lesz az mindig csak boldog?

— De igen — válaszolt Mária. — Aki szeret, az boldog mindig. Csakhogy szenvedve és gyászolva is lehet boldognak lenni.

— Nem értem — suttogta Támár.

Mély sóhajjal felelt Mária:

— Eljön az óra talán nemsokára, amikor megérted te is.

E szavak értelme fölött talán sokáig elgondolkozott volna a kis Támár, ha nem történik valami olyan rendkívüli esemény, amely egy időre elfelejtette vele ezt az új titkot: szenvedve is boldognak lenni szeretetből.

Jézus újra betért Betániába és a meghalt Lázárt előhívta sírjából... A halott feltámadt.

Háromnapos halott lépett elő egészségesen a kősről és mámoros örömben ujjongott mindenki, dicsőítve az Isten Fiát. Az ujjongó tömeg egyre csak azt zúgta:

— Mindenkinél nagyobb próféta adatott nekünk! Ő legyen királyunk!

És készült is mindenki arra, hogy Jézust,

ha visszatér Jeruzsálembe, mint a zsidók királyát fogják ünnepelni.

Ujjongott mindenki Betániában, a még kételkedők megtértek és Támár atyja is leborult Jézus lábaihoz. Ujjongott férfi és nő, felnőtt és gyermek, örömmámorban úszott a feltámadt Lázár és nővére Márta és velük együtt a kis Támár.

Csak valaki nem tudott ujjongva örülni . . . Ahogy Mária nézte Jézust és hallgatta szavait, kezdte megérteni a titkos jövendölést. Bővebben omlottak könnyei, mint valaha és drága keneteket vásárolt, meg finom olajat. Azért, hogy ha Jézus ígérete szerint betér Simon házába, odamenjen ő is és búcsúzóul mégegyszer megkenje, könnyeivel áztatva a Mester lábait.

IX. FEJEZET

Boldogok, akik sírnak

Betánia virágai fölött csak a madarak daloltak, emberi ének hangjai nem szálltak fel. Olyan csend volt, olyan némaság, mintha minden házban meghalt volna valaki és gyászolna egész Izrael. Még néhány nap előtt ujjongás, öröm és most a szíveket fojtogató, halálos, néma csend.

Támár is riadtan ült atyja lábainál és könnyek folytak végig fiatal arcán. Atyja olyan halkán beszélt neki, mintha félne, hogy szavai-
val feléleszti a közelmúlt emlékeit.

— Megálltam messze az ordító tömeg mögött és csak néztem, néztem föl a hegytetőre. A két lator keresztje már fel volt állítva, de köztük a harmadik helye még üres volt. El akartam futni, de nem bírtam... Mintha földbe gyökerezett volna a lábam. És akkor — feltűnt a harmadik kereszt.

— Jaj! — nyögött föl Támár.

— A keresztén rajta függött Ó.

Elhallgatott. Nem bírta folytatni. Zihálva lélekzett, hogy elfojtsa sírását.

Támár halkán kérdezett:

— És Lázár?! A jóbarátja... a feltámasztott... nem rohant oda?

— Nem. Ő is csak ott állt mellettem, me-reven. De Mária ott volt, egészen ott, a kereszt alatt...

A leányka sírástól szaggatottan szólt bele:

— És én... és Márta... itthon voltunk... és csak itthon sírtunk... Mária ott volt... a keresztje alatt... Ő boldog lehet!

És míg ezeket mondta, mint hirtelen fényvillanás csillant fel egy gondolat és egy nagy megértés a lelkében. Eszébe jutottak Mária Magdolna szavai, amelyeket pár nap előtt nem értett meg:

— A szenvedésben is lehet boldog az, aki szeret!

Most kezdte megérteni. Most, amikor ő maga is boldognak nevezte Mária Magdolnát azért, mert ott állhatott Jézus keresztje alatt. Valami titokzatos, fenséges dolog ez... Hogy boldogság lehet abban is, ha azért a Valakiért, vagy azzal a Valakivel szenvedünk, akit szere-

tünk kimondhatatlanul.

Megértette a szeretetből fakadó szenvedés misztériumát, amely mindig fenséges és azért boldogít akkor is, ha megszakadásig fáj is a szív.

Mert boldogság vigasztaló szeretetünkkel csak egy cseppet is enyhíteni annak kínján, akit szeretünk... Csak valamicskét is elvenni a forrón szeretett szív fájdalmából...

Támár most értette meg Mária Magdolnát. Ő akkor is boldog, amikor a mult bűneit siratja, mert hisz ilyenkor is Jézusért sír, akit annyira szeret. És most is, amikor miatta, az Ő kereszt-halálának emlékeitől szenved oly szörnyen, mégis boldognak nevezhető, mert ott állhatott Krisztus keresztje alatt.

Most értette csak meg Jézus ígét is:

„Boldogok, akik sírnak!”

Boldogok, mert megvigasztaltatnak már azáltal is, hogy egy forrón szeretett Valakivel tudják megosztani a szenvedést s Vele egyesülnek a fájdalomban. Aki pedig egyszer megismerte a szenvedő Krisztust, annak Ő lesz az a Valakije, akivel együtt szenved, ha szenvednie kell.

Atyja szavai riasztották fel Támárt a gondolataiból.

Azor befejezte Krisztus halála történetét.

— Én is futottam őrült félelemmel, midőn megrendült a föld és elsötétült az égbolt napkorongja. Mindnyájan megijedtünk és köntösünket megtépve, megrendülve adtuk tovább egymásnak a római százados szavát: „Ez valóban Isten fia volt!”

— És mégis meghalt — tette hozzá halkán Támár.

— Igen. Ez az a titokzatosság, amit nem értek meg... Ha Isten Fia volt, miért szenvedett és miért halt meg?

És amit az írástudó elméje még fel nem fogott, azt a leányka női szíve csodás megérzéssel megsejtette és így felelt:

— Talán mindenkinek szenvednie kell, aki szeret... És Jézus nagyon szeret...

Ő még nem tudta a nagy igazságot, hogy Krisztus irántunk való szeretetből halt meg a kereszten, ezzel váltva meg a világot. De azt a másik nagy titkot már megsejtette: az élet szenvedéseit Isten el nem veszi, mert ez az ősbűn következménye. De ha el nem is veszi, legalább megosztja velünk a fájdalmakat és megtanít minket is úgy szenvedni, hogy fájó szívvel se veszítsük el lelkünk boldogságát.

Sokáig hallgattak, csak később kérdezett újra Támár.

— Mi történt Judával? Csak nem lett ő is áruló tanítvány? Vagy elfutott a többivel?

— Nem. Eddig titkoltam előtted leányom, de most megmondom. Juda a Názáreti Jézus példáján felbuzdulva, visszamaradt valamelyik városkában, hogy egy elhagyott, súlyos beteget ápoljon. Megkapta a bajt, ő maga is nagy beteg lett. Azért is nem kaptál üzenetet tőle olyan sokáig. Most én hírt kaptam róla. Meggyógyult és élete nincs már veszélyben. De a különös betegség megtámadta szemét. Lehet, hogy ezt is kiheveri és meggyógyul egészen. De lehet, hogy elveszti szemevilágát.

Támár megrendülve hallgatta. Ráhajtotta fejét atyja térdére és csendesen sírni kezdett... De aztán felemelte arcát és nyugodtan így szólt:

— Ha visszajön szemevilágát veszve, én akkor is a felesége leszek. Megosztom szenvedését és boldog leszek, ha vele szenvedve neki könnyíthetem meg az életet. Mert most már tudom atyám, hogy szenvedni is könnyű, ha nagyon szeretünk.

.

.

.

Támár nem mehetett Jézus sírjához, mert hiszen a törvény tiltotta, hogy ünnepen hosszú utat tegyenek. Mártához ment és együtt sírt

vele. Magdolna nem volt otthon, ő Jeruzsálemben maradt. Bizonyára Jézus anyjával van. Talán együtt sírnak a Mester sírja mellett.

Támár odaképzelte magát a sír közelébe. Láta a síró asszonyokat, akik mégis boldogok, mert ők tartottak ki a szenvedő Krisztus keresztje alatt. És ebben a pillanatban egész szívével együtt tudott érezni a Mester Anyjával. Ő az, aki a legjobban szenvedett. A fájdalmas anyja, mert anyja annak, aki meghalt a kereszten . . .

— Boldogok, akik sírnak, mert megvigasztaltatnak — jutott ismét eszébe Támárnak a Názáreti Jézus ígéje. És hitte, hogy vigasztalást fog nyerni mindenki, aki sír. Azok is, akik most sírnak a Mester sírja mellett. Elsősorban Ő, aki a Mesterrel legjobban szenvedett: az Édesanya.

Ez volt első megsejtése, hogy a Fájdalmas Anyából lesz még a Vigasztalás Anyja is! És hogy ebben van megírva a női sors: szenvedés által felmagasztaltatni, hogy mások vigasztalói lehessünk. . . .

Úgy lőn, ahogyan Támár remélte.

Harmadnapra asszonyok érkeztek Jeruzsálemből, szinte lihegve a sietségtől és hírül hozták:

„Boldogok akik sírnak, mert ők megvigasztal-
tatnak . . .”

— A Názáreti Jézus feltámadt! Angyal állt üres sírja mellett.

Ámuló, részben kétkedő, részben megrémült és részben ujjongó tömeg vette körül a hírhozókat. Közöttük volt Támár is Mártával. Az egyik asszony feléjük fordult, szólván:

— Boldog vagy Lázár nővére, Márta, mert testvéred, Mária Magdolna látta meg először a feltámadt Urat!

Támár hallotta és nagyot dobbant a szíve. Íme, aki közöttük a legtöbbet sírt, az vigasztalódott meg leg hamarabb . . .

— Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak!

És Támár ezen órától kezdve, nem félt többé a szenvedéstől sem.

X. FEJEZET

Imádkozzál és dolgozzál!

Lázár házában búcsúzkodtak.

Jóbarátok jöttek sok szóval, kérdéssel; asszonyok, leányok síránkozó könnyel. Marasztalták őket, mert mindenki szerette Betániában Lázárt és testvéreit, de minden marasztalás hiában volt.

Mint mindig, most is Márta volt az, aki mindent elintézett, sürgött-forgott a házban, készített és fogadta a búcsúzó vendégeket. Máriával már alig lehetett beszélni. Olyan volt, mint aki nem e világban él. Ha imádkozó rejtekéből elő is jött, akkor is csak néhány szót szólt az emberekkel, de egyszercsak elmerült, ajkai sutogtak, tekintete messze nézett, szeméből könny hullott alá . . . Mindenki tudta, hogy lelki szemével Jézust látja és vele beszélget.

Támár is ott volt Lázárék házában. Rájuk maradt a rokoni ház, miután Lázár és testvérei

soha többé vissza nem térnek. És Támár örült. Nem annyira a ház értékének, mint annak, hogy övék lesz az a hajlék, amely oly gyakran nyujtott meleg pihenőt a Názáreti Jézusnak.

Végre tudott Támár rövid időre egyedül maradni Mártával.

— Olyan nehéz lesz nélkületek — sóhajtott a fiatal leány.

— Kis Támár, most már nem szabad félned a nehézségektől, hiszen velünk van Jézus.

— Tudom. És nem is félek most már semmitől. De érezni a fájdalmat, azt azért szabad.

— Ó igen gyermekem, azt szabad. Hiszen ő tanított bennünket szenvedni is.

Támár pár pillanatig elgondolkozott, azután élénken kezdte:

— Tudod Márta, úgy érzem, mintha csak egy csodálatos álom lett volna ez az utolsó pár hónap. Amikor láttam Jézust és egyszerre megváltoztam. Új szívet kaptam... Azután hirtelen a gyász Lázár halálával és a nagy csoda, hogy feltámadt. Azután az ujjongó öröm és nemsokára rá a szörnyű borzalom... Krisztus a kekeresztben... És újra a legnagyobb csoda, hogy Ő feltámadt... Mindenki Róla beszél... Azután ott állok én is, sok-sok ember között a Táborhegy alatt és nézek, nézek a magasba... és Ő

eltűnik az ég felhői közt. Emlékszel, milyen szomorúak voltunk akkor?

— Emlékszem — bólintott Márta. — Csak Mária volt az, aki épp akkor volt boldogabb, mint mi. Ő már akkor tudta és megértette mindazokat, amiket mi csak később tanultunk az apostoloktól.

— Ó, az a tíz nap oly szomorú volt nekem, amikor tudtam, hogy elment a Mester! Édesapám is egész csüggedt volt. Elment Jeruzsálembe, hogy beszéljen a Mester apostolaival és azután egyszerre hazajött boldogan, megváltozva... Így még sohasem láttam atyámat. Arról beszélt, hogy leszállt a Lélek és tanított engem új szóval, ahogy ő sohasem beszélt.

— Leszállt a Lélek és megvigasztalt minket, ahogyan a Mester megígérte — szólt közbe Márta, Támár pedig folytatta:

— Ti mindent jobban tudtok, mert Jeruzsálemben voltatok ezen idő alatt, azért is nem mondhattam el nektek akkor mindent. Amikor Atyám örömét láttam és hallgattam szavait, mégis megmaradt valami kis fájás a szívemben. Hiányzott nekem a Mester, hogy nem jár közöttünk és kicsit félni kezdtem.

— Mitől féltél kis Támár?

— Attól félttem, hogy elveszítem az új szí-

vet, amit Ő adott és ismét megzavarodik majd a lelkem. De azután atyám engem is elvitt Jeruzsálembe. Engem is meghintett az élet vizével az apostol és újraszülettem. Amikor pedig először voltam a kenyértörésnél, attól a pillanattól tudtam és éreztem, hogy a Názáreti Jézus itt van. Mégközelebb, mint akkor, amikor köntösét csókoltam. Ő eggyé lett velem, összeforrt életünk. Azóta nem félek semmitől.

Márta szeliden símogatta meg a leány fűrtjeit.

— Attól sem félsz, hogy Juda nem jön vissza? Hátha ő is elmegy az apostolokkal messze, tengeren túl?

— Attól sem félek. Én szeretem őt egész szívemmel, de a Názáreti Jézust nálánál is jobban szeretem. És Jézus megmarad nekem akkor is.

— És mit fogsz csinálni, ha meghal atyád?

— Azt, amit ti csináltok, Márta és Mária. Hiszen megtanultam tőletek imádkozni és dolgozni... Imádkozni Jézusba merülten és dolgozni Jézusért... Jézussal, aki akkor is velem van. És ha Juda visszatér Betániába, akkor úgy veszem, hogy Isten küldte őt vissza nekem és benne is Istent szeretem. Az otthonunk Jézus otthona lesz és a Názáreti Jézus szeretetében

neveljük gyermekeinket, hogy azokkal is többen legyenek, akik dicsőítik az Urat.

— De ha Juda nem gyógyul meg és betegen tér haza?

— Akkor az lesz a boldogságom, hogy megosztom szenvedését és könnyitek életén. Ne félt engem Márta. Jézus már megtanított engem mindenekre. És most már boldog leszek a rejtekben imádkozva és boldog leszek akkor is, ha reggeltől estig dolgozom. Boldog leszek, ha egyedül maradok, mert Jézus velem van, és boldog leszek akkor is, ha szerethetem a férfit, akit Isten küldött nekem. Mert őt is Jézus küldte... Boldog leszek, ha öröm hajléka lesz az otthonunk és meggyógyul Juda, mert tudom, hogy a sok örömet is Jézus küldi nekem. De boldog leszek akkor is, ha egész életemben férjem szenvedését kell majd enyhítenem, mert most már tudom, hogy a kereszt is Jézustól van.

Márta elámult a leány bölcseségén és fölkiáltott:

— Ha mi így beszélünk, nem csoda, hiszen a Názáreti Jézust módunkban volt oly sokszor hallgatni, lábainál ülve. De te csak egy szót kaptál tőle és mégis ennyit tudsz?

— Ez az egy szó az volt, hogy „szeress!”. És ebben benne volt minden. Az én életem útja.

Pár pillanatnyi csend után Márta elgondolkozva tette hozzá:

— Igazad van Támár. Minden leánynak és asszonynak ez legyen életútja: *szerezz!*

Ez volt Támár utolsó beszélgetése Mártával. Azután még napokat töltöttek együtt, mert atyjával együtt elkísérte Lázárékat a tengerpartig. Lázár ugyanis az apostol utasítására elment tengerentúlra, hirdetni a Názáreti Jézust.* Testvérei vele mentek. Márta hogy segítsen neki és Mária messze az otthon ismerőseitől ott akart elvonulni, hogy csak az imádságnak éljen.

Támár tudta ezt és amíg a tengerparton állva búcsút intettek nekik, mégegyszer fölmerült lelkében a kérdés:

— Kit utánozzak majd otthon? Máriát, vagy Mártát?

Pillanatra lehúnyta a szemét és Jézust látta. És mintha világosan hallotta volna igéit:

— Mind a kettőt. Imádkozzál és dolgozzál!

.

. . .

* A Szentek életének följegyzése szerint Lázárból később püspök lett Marseillesben. Vele volt Márta, aki a felebaráti szeretet gyakorlatait végezve dolgozott és Mária egy távoli barlangban remetéskedett.

*Búcsút intettek a kormány nélküli hajóról,
amelyet az Isten keze kormányzott...*

Mint a legenda mondja, kormány nélküli hajón indult el Lázár két testvérével. De rajta volt a láthatatlan kormány: Isten keze, mely vezérelte őket életútjukon.

Amikor Támár atyjával haza indult, vissza a hétköznapi életbe, ahol most már nem lesznek rendkívüliségek, csodák, hanem kezdődnek a szürke hétköznapiak, egy pillanatig úgy érezte, hogy elszorul a szíve.

De csak egy pillanatra. A másik pillanatban már ismét Jézusnál volt a gondolata, aki vele jön láthatatlanul.

És Jézussal együtt élve az élet nem szürke és nem elhagyatott soha. Akár imádkozunk, akár dolgozunk, akár örvendezünk, akár könnyet hullatunk . . . , akár egyedül küzdve, akár egy szerető élettárssal megosztva az élet nehézségeit, mindenképen velünk van Jézus, hogy mindenben megsegítsen, mindenre fényt derítsen.

Csak egyre vigyázzunk: el ne veszítsük az új szívet, amelyet Jézus adott és el ne hallgattassuk az új szívnek törvényét: *szeress!* Szeresd Istent és érte az embert. Ez a szeretet lesz életed kormány nélkülinek látszó hajójának a láthatatlan kormánya, amelyet vezet az Isten keze.

Csak bízd rá magad az Isten kezére és Istenben bízva szeress... szeress... és mindig csak szeress.

Imádkozva és dolgozva is *szeress*. Ahogyan szeretett a betániai testvérpár: Mária és Márta.

Vége.

Tartalom.

I. fejezet.	Támár csillaga	5
II.	„ A titokzatos valami	12
III.	„ A kítaszított	21
IV.	„ Az új csillag	29
V.	„ A legnagyobb csoda	37
VI.	„ Ismét homályban	46
VII.	„ A válasz	54
VIII.	„ Örömnapok	63
IX.	„ Boldogok, akik sírnak	71
X.	„ Imádkozzál és dolgozzál!	79

